

Pirmā nodaļa

Līdzko nodzisa gaisma, pianists viņu noskūpstīja. Varbūt viņš pagriezās pret viņu jau mirkli pirms tam, varbūt pacēla rokas. Acīmredzot bija kāda kustība, žests, jo ikviens no klātesošajiem vēlāk atcerējās šo skūpstu. Viņi nevarēja to *redzēt*, tas bija neiespējami. Tumsa nokrita pār viņiem, pēkšņa un necaurredzama. Viņi bija ne vien pārliecināti par šo skūpstu, bet pat iedomājās zinām, kāds tas bija – ciešs un kaislīgs, un pārsteidza viņu nesagatavotu. Brīdī, kad nodzisa gaisma, visi skatījās uz dziedātāju un joprojām aplaudēja, stāvēja kājās un pilnā sparā sita plaukstas. Nevienš vēl nebija paguris, itālieši un franči sauca: «*Brava! Brava!*», un japāņi novērsās no viņiem. Vai viņš atļautos viņu noskūpstīt, ja telpa būtu apgaismota? Vai viņa prāts bija tik pārņemts, ka lika sniegties pēc viņas jau pirmajā tumsas mirklī? Vai viņš spēja domāt tik zibenīgi? Vai varbūt viņi visi – visi vīrieši un sievietes šajā telpā – arī tiecās pēc dziedātājas un tā bija vienkārši kopēja iedoma? Viņus bija pārņēmusi viņas balss burvība, izraisot vēlmi uzspiest savas lūpas viņējām un dzert. Varbūt mūziku var pārņemt, uzsūkt, piesavināties? Kā tas varētu būt – skūpstīt lūpas, pār kurām plūdušas šādas skaņas?

Daži no viņiem jau gadiem mīlēja šo sievieti un glabāja ikvienu viņas ierakstu. Piezīmju grāmatiņā viņi atzīmēja katru reizi, kad viņa redzēta uz skatuves, pieminēja vietu un skaņdarbu, kā arī citu izpildītāju un diriģenta vārdu. Atradās arī tādi, kas nekad nebija par viņu dzirdējuši un vaicāti

teiktu, ka opera lidzinās kaķu auriem; tad jau labāk pavadīt trīs stundas zobārsta krēslā. Tieši viņu acīs nu mirdzēja asaras, viņi bija tā kļūdījušies.

Nevienu neizbiedēja pēkšņā tumsa. Viņi tik tikko to ievēroja. Visi turpināja aplaudēt. Ārzemnieki domāja, ka tā šeit notiek vienmēr. Gaisma iedegas, tad atkal nodziest. Vietējie zināja, ka tas patiešām tā ir. Turklāt šī kļūme gadījās īstajā brīdī, radot tārpīgu dramatisku efektu. Šķita, ka lampas saka: «*Jums nav nekādas vajadzības redzēt. Klausieties.*» Pārsteidzoši likās kas cits – uz visiem galdiņiem nodzisa sveces, tajā pašā brīdī vai mirkli pirms tam. Telpu pildīja tikko izdzisušo sveču patikamā smarža – saldēna un gluži miermīlīga dūmaka, kas atgādināja, ka ir vēls un laiks doties pie miera.

Viņi turpināja aplaudēt, pārliecināti, ka viņa turpina savu skūpstu.

Roksanas Kosas liriskais soprāns bija vienīgais iemesls, kālab Hosokavas kungs bija ieradies šajā valstī. Hosokavas kungs savukārt bija iemesls tam, kāpēc šeit bija ieradušies visi pārējie. Šī nebija no vietām, kuras mēdz apmeklēt bez nopietna iemesla. Kaut arī nabadzīga, šī valsts bija iztērējusi milzīgu summu, lai sarīkotu dzimšanas dienas svinības ārzemniekam, kuru nemaz nebija tik viegli šurp atvilt, – un tas viss tāpēc, ka viņš bija Japānas lielākās elektronikas korporācijas «*Nansei*» dibinātājs un vadītājs. Vairāk par visu šī valstiņa gribēja izpelnīties Hosokavas kunga labvēlību, panākt, lai viņš palīdz tai kādā no neskaitāmajām jomām, kur šī palīdzība bija vajadzīga. Piemēram, apmācot speciālistus vai noslēdzot kādu darījumu. Šeit varētu uzbūvēt rūpnīcu (viņi bijās pat pieminēt šo karstāko no saviem sapņiem) – lētais darbspēks ļautu gūt labumu visiem, kas piedalītos šajā projektā. Rūpniecības attīstība dotu jaunas iespējas ekonomikai, kas līdz šim aprobežojās ar kokas krūmu un opija magoņu audzēšanu, un radītu maldīgu iespaidu, ka valsts grib atteikties no narkotiku ražošanas. Tas ļautu piesaistīt ārzemju līdzekļus un novērstu uzmanību no kokaina un heroīna tirdzniecības. Bet līdz šim viņiem nekādi nebija izdevies īstenot šo plānu, jo japāņiem piemita iedzimta piesardzība. Viņi ticēja tiem draudiem un baumām par draudiem, ko slēpj sevī šādas valstis. Tālab tas, ka pats Hosokavas kungs, nevis kāds firmas izpilddirektors vai politiķis, bija ieradies un sēdēja ar viņiem pie viena galda, deva nopietnu pamatu

cerībām uz palīdzīgu roku. Ļoti iespējams, ka to nāksies pierunāt un lūgties. Ļoti iespējams, ka nebūs viegli izvilkt to no kabatas dzīlēm. Tomēr šī vizīte ar lepno svētku dineju, ko noslēdza operas divas uzstāšanās, ar nākamajā dienā paredzētajam darījumu sarunām un iespējamo būvlaukumu apskati tuvināja viņus kārotajam mērķim vairāk nekā jebkad agrāk un gaisā virmoja cerīgi solījumi. Vairāk nekā divpadsmit valstu pārstāvji, ar gudru ziņu maldināti attiecībā uz Hosokavas kunga nolūkiem, bija ieradušies uz svinībām; investori un vēstnieki, kas nespētu dabūt no savas valdības ne desmit centu šīs valsts labā, noteikti atbalstītu ikvienu «Nansei» iniciatīvu. Nu tie riņķoja pa telpu, tērpušies smokingos un melnās kaklasaitēs, saskandināja glāzes un smējās.

Bet Hosokavas kunga ierašanās iemesls nebija nedz biznesa plāni, nedz diplomātija, nedz draudzīgas attiecības ar valsts prezidentu, kā tas vēlāk tiktu pasniegts. Hosokavas kungam nepatika ceļot, un viņš nebija pazīstams ar prezidentu. Viņš neslēpa savus nodomus vai, pareizāk, nodomu trūkumu. Viņš netaisījās šeit būvēt rūpniecību. Viņš nekad nebūtu piekritis braukt uz svešu valsti, lai svinētu savu dzimšanas dienu nepazīstamu cilvēku sabiedrībā. Viņš nebūt neļūmoja par šādu iespēju atzīmēt savu jubileju, turklāt piecdesmit trešo pēc skaita, kuras cipars nelikās viņam necik zīmīgs. Viņš bija atraidījis jau kādu pusduci ielūgumu, šo pašu cilvēku aicinājumu uz šīm pašām svinībām, līdz viņam tika piesolīta neatvairāma dāvana – Roksanas Kosas uzstāšanās.

Kurš gan būtu atteicies no šādas veltes? Vairs nebija nozīmes nedz attālumam, nedz tam, kas slēpās aiz šā vilinājuma, – kurš gan spētu pateikt «nē»?

Bet vispirms jāatceras kāda cita dzimšanas diena, kad Kacumi Hosokava kļuva vienpadsmit gadu vecs un pirmoreiz noklausījās operu – Verdi «Rigoletto». Tēvs aizveda viņu uz Tokiju ar vilcienu, un tad pamatīgā lietū viņi veica ceļu līdz koncertzālei. Bija divdesmit otrais oktobris, un lietus rudenīgi salts, ietves klāja sārta miklu lapu kārtā, plāna kā papīrs. Kad viņi ieradās Metropoles koncertzālē Tokijā, mitri bija pat apakškrekli zem

mēteļu un svīteru kārtas. Arī biļetes, noglabātas tēva kabatas portfeli, bija mitras un ar izplūdušām krāsām. Viņu vietas nebija no labākajām, tomēr skatuve bija redzama kā uz delnas. 1954. gadā naudai bija īpaša vērtība, vilcienu biļetes un operas izrādes bija neiedomājama greznība. Citos laikos šāda izklaide liktos pārāk nopietna vienpadsmit gadu vecam bērnam, bet toreiz, dažus gadus pēc kara, bērni spēja saprast daudz ko tādu, ko mūsdienās viņu vienaudži nespēj. Viņš kopā ar tēvu kāpa augšup pa nebeidzamu kāpņu posmiem, vairoties pamest skatienu reibinošajā tukšumā, kas pletās zem viņiem. Palocījušies un atvainojušies ikvienam, kas piecēlās, lai palaistu viņus garām, abi sasniedza savas vietas un apsēdās. Viņi ieradās agri, bet citi bija ieradušies vēl agrāk, biļetes cenā bija iekļauta arī tāda greznība kā tiesības klusiņām sēdēt šajā skaistajā vietā un gaidīt. Un viņi gaidīja, tēvs un dēls, klusi sēdēja, līdz zāle satumsa un kaut kur tālu lejā ietrisējās pirmās mūzikas skaņas. No aizkulisēm izslidēja sīki cilvēciņi, ne lielāki par kukaiņiem, atpleta mutes, un šķita, ka viņu balsis apzeltī sienas ar viņu ilgām, sāpēm un bezgalīgo, neprātīgo mīlestību, kas spēj pazudināt.

Pietika ar šo vienu «Rigoletto» izrādi, lai opera ierakstītu Kacumi Hosokavas dvēselē neizdzēšamas rindas. Vēlāk miegā viņš tās izlasīja uz plakstiņu sārtās iekšpuses. Pēc daudziem gadiem, kad dzīve bija pilnīgi pakārtota biznesam un viņš strādāja smagāk par jebkuru cilvēku valsti, kuras vērtību pamatā ir smags darbs, Hosokavas kungs ticēja, ka dzīve – īstā dzīve – rod patvērumu mūzikā. Īstā dzīve glabājas Čaikovska «Jevgeņija Oņegina» partitūrā, kamēr jūs pats dodaties pasaulē veikt savus pienākumus. Viņš zināja (lai gan nespēja to isti saprast), ka daudziem cilvēkiem šis baudījums ir svešs, un cerēja, ka viņiem ir kāds cits, līdzvērtīgs dārgums. Iemīļotie skaņu ieraksti un retās reizes, kad izdevās noskatīties kādu izrādi, bija kritēriji, kas ļāva viņam novērtēt savu spēju mīlēt. Ne jau sievu, meitas vai savu darbu. Viņš neuzskatīja, ka būtu atvēlējis operai kaut mazu daļiņu no tā, kas veidoja viņa ikdienas dzīvi. Tomēr viņš zināja, ka bez operas būtu zudusi ievērojama viņa patības daļa un no tā ciestu arī visas pārējās. Otrā cēliena sākumā, kad dziedāja Rigoletto un Džilda, balsīm kāpjot un krītot, un vijoties kopā, viņš pasniedzās pēc tēva rokas. Viņš

nesaprata, ko dziedoņi viens otram saka, nezināja arī, ka viņi tēlo tēvu un meitu, viņš vienkārši jūta, ka vajag kaut kur pieturēties. Šis balsis pievilka viņu ar neatvairāmu spēku, kas sniedzās pat līdz viņa attāļajai vietai, likās – vēl mirklis, un viņš izkritis no sēdekļa.

Šāda mīlestība rada uzticību, un Hosokavas kungs bija uzticīgs cilvēks. Viņš nekad neaizmirs, kāda nozīme viņa dzīvē bijusi Verdi mūzikai. Daži dziedātāji viņam bija īpaši mīļi, kā jebkuram cilvēkam. Viņam bija plašs Švarckopfas un Sazerlendā ierakstu krājums, bet visaugstāk viņš vērtēja Kallasas ģēniju. Viņa ikdienā nekad nebija pietiekami daudz brīvā laika, pat ne tik daudz, cik nepieciešams šādam vaļaspriekam. Ieturējis vakariņas ar darījumu partneriem un ticis galā ar papīru gūzmu, pirms gulētiešanas viņš mēdza pavadīt pusstundu, klausoties mūziku un lasot operu libretus. Ļoti reti – labi ja piecas svētdienas gadā – viņam izdevās atlicināt trīs stundas, lai noklausītos kādu operu no sākuma līdz beigām. Pirms dažiem gadiem viņš tika apēdis bojātu austeri un mocījās ar smagu saindēšanos, tālab bija mājās veselas trīs dienas. Viņa atmiņā tās palika kā tīkams vaļas brīdis, jo visu šo laiku – pat miegā – viņš klausījās Hendeļa «Alcīnu».

Pirmo Roksanas Kosas ierakstu viņam sarūpēja vecākā meita Kijomi kā dāvanu dzimšanas dienā. Viņas tēvs bija cilvēks, kam grūti nopirkt piemērotu dāvanu; ieraudzījusi šo disku ar nepazīstamas dziedātājas vārdu, viņa nolēma riskēt. Tas gan nebija vārds, kas piesaistīja viņas uzmanību, drīzāk tā bija dziedātājas seja. Parasti viņu kaitināja slavenu soprānu attēli. Viņas allaž lūkojās pāri vēdekļa malai vai slēpa acis plivura dūmakā. Roksanas Kosas skatiens bija tiešs; zods pacelts, acis plaši atvērtas. Kijomi pasniedzās pēc viņas, pat nemanījusi, ka tas ir «Lučijas di Lamer-mūras»* ieraksts. Cik šis operas ierakstu jau ir viņas tēva kolekcijā? Tam nebija nekādas nozīmes. Viņa samaksāja meitenei aiz letes.

Ielicis meitas dāvanu atskaņotājā un iesēdies klubkrēslā, lai paklausītos, Hosokavas kungs tovar neatgriezās pie darba. Viņš atkal jutās kā tas mazais zēns Tokijas koncertzāles augstumos, iespiedis roku tēva lielajā,

* Itāliešu komponista Gaetāno Doniceti (1797–1848) opera.

siltajā sauļā. Viņš noklausījās disku vēl un vēlreiz, nepacietīgi izlaižot tās vietas, kur neskanēja viņas balss – augsta, silta, niansēta un tik pārdroša. Kā gan iespējams pakļauties kontrolei un reizē būt tik pārgalvīgai? Viņš pasauca Kijomi, meita atnāca un nostājās kabineta durvīs. Viņa grasījās ko teikt – «Jā?» vai «Ko?» vai «Kungs?» –, bet tad izdzirda balsi, kas piederēja sievietei ar tiešo skatienu. Tēvs neko neteica, tikai norādīja uz vienu no skaļruņiem. Kijomi jutās gandarīta par veiksmīgo izvēli, mūzika bija viņas atalgojums. Hosokavas kungs aizvēra acis. Viņš sapņoja.

Piecos gados, kas nu aizritejuši kopš tās dienas, viņš bija redzējis Roksanu Kosu astoņpadsmit izrādēs. Pirmoreiz tā bija laimīga sagādīšanās, citkārt viņš izdomāja sev neatliekamas darišanas tur, kur bija paredzēta viņas uzstāšanās. «Somnambu!»* viņš noklausījās trīs vakarus pēc kārtas. Ne reizi viņš nebija mēģinājis viņu sastapt vai kā citādi izcēlies klausītāju vidū. Hosokavas kungs neuzskatīja, ka viņa atzinība pārspēj citu vērtējumu, drīzāk viņš domāja, ka tikai pilnīgs muļķis nespētu novērtēt viņas talantu. Viss, ko varēja vēlēt, bija iespēja sēdēt un klausīties.

Kacumi Hosokavas intervijas sastopamas daudzos biznesa žurnālos. Tajās nav lieku emociju, tās tiek atstātas privātās dzīves ietvaros. Tikai opera ir arvien klātesoša – kā pierādījums tam, ka viņam nav svešas parastās cilvēciskas vājbības. Citus biznesa dūzus rāda makšķerējam zivis Skotijas upēs vai pilotējam uz Helsinkiem personīgos «Learjet». Hosokavas kungu fotogrāfeja mājās, sēžam ādas klubkrēslā ar «Nansei EX-12» stereoatskaņotāju aiz muguras. Tika uzdots nemainīgais jautājums par viņa elkiem un saņemta tikpat nemainīga atbilde.

Summa, kas daudzkārt pārsniedza pārejos svinību tēriņus (ēdieni, apkalpošana, transports, ziedi, apsardze), pārliecināja Roksanu Kosu pieņemt šo piedāvājumu, kas veiksmīgi iekrita pauzē starp kontrakta beigām «La Scala» teātrī un izrāžu sākumu «Teatro Colón» Argentīnā. Dziedātāja nepiedalījās vakariņās (jo nekad neēda pirms uzstāšanās), bet ieradās maltītes nobeigumā un nodziedāja sešas ārijas sava pianista pavadījumā. Hosokavas kungs bija saņēmis vēstuli ar aicinājumu izteikt savas vēlmes

* Itāliešu komponista Vinčenco Bellini (1801–1835) opera.

attiecībā uz repertuāru – viesību rīkotāji gan neko nevarēja solīt, bet lūgums tikšot nodots Roksanai Kosai. Un viņš izvēlējās āriju no «Nāras»* – viņa tieši bija beigusi to dziedāt, kad nodzisa gaisma. Līgumā paredzētā programma bija beigusies, bet, kas zina, varbūt viņa būtu nodziedājusi vēl vienu vai pat divas ārijas, ja nenodzistu gaisma.

«Nāras» āriju Hosokavas kungs izvēlējās, lai apliecinātu savu cieņu pret dziedātāju. Tas bija viņas repertuāra centrālais skaņdarbs, kas neprasija īpašu sagatavošanos un tiktu iekļauts programmā arī tad, ja viņš nebūtu to pasūtījis. Viņš negribēja plātīties ar savu kompetenci, pasūtot kaut ko ļoti smeldzīgu un sarežģītu, piemēram, āriju no «Partenopes»**. Viņš vienkārši gribēja dzirdēt, kā viņa dzied «Nāru», stāvot līdzās, tik neierasti tuvu. *Ja kādam lemts sapņot par mani, lai sapņojums neizplēn atmodas brīdī.* Jau pirms laba laiciņa viņš bija lūdzis pārtulkot šos vārdus no čehu valodas.

Telpa joprojām grima tumsā. Aplausi sāka palēnām rimties, visi mirkšķināja acis nepacietībā atkal redzēt savu elku. Pagāja minūte, divas, bet viņi vēl aizvien juta bezrūpīgu tiksmi. Tad Simons Tibo, franču vēstnieks, kuram pirms stāšanās šajā postenī tika solīta daudz omulīgāka vieta Spānijā (kamēr viņš ar sievu kravāja mantas, to atdeva kādam citam atlīdzībā par komplicētu politiska rakstura pakalpojumu), ievēroja, ka zem virtuves durvīm vīd gaismas strēle. Viņš bija pirmais, kurš visu saprata. Tibo jutās kā izrauts no salda sapņa, apskurbis no liķiera, cūkas cepeša un Dvoržāka mūzikas. Viņš satvēra sievas roku – atrada to tumsā, kamēr viņa vēl aplaudēja, – un vilka viņu līdz cauri tumšo, neredzamo ķermeņu drūzmai. Izstiepis kaklu, viņš virzījās uz telpas viņu galu, kur pirmīt manija stikla durvis, cenšoties saskatīt caur tām zvaigžņu gaismu. Tas, ko viņš ieraudzīja, bija tievs kabatas baterijas stars, kam pēc mirkļa pievienojās otrs. Viņam likās, ka sirds notrūkst un krīt kaut kur lejup. Šo sajūtu visprecīzāk būtu saukt par skaudru nelaiemes apjausmu.

– Simon? – tumsā atskanēja sievas čuksts.

* Čehu komponista Antonīna Dvoržāka (1841–1904) opera.

** Vācu komponista Georga Frīdriha Hendela (1685–1759) opera.

Nu jau bija par vēlu. Neko gan nevarēja manīt, bet tūmeklis bija noausts, tas ieskāva namu ciešā lokā. Mirkli viņš paļāvās pirmajam, gluži dabiskajam impulsam tikt prom par katru cenu, mēģināt izlauzties no šā sprosta, bet viņu noturēja loģikas apsvērumi. Labāk nepievērst sev lieku uzmanību, nekļūt par brīdinošu piemēru. Kaut kur telpas viņā pusē pianists skūpstīja dziedātāju, un franču vēstnieks Tibo sekoja viņa piemēram. Viņš cieši apskāva savu sievu Edīti.

– Es dziedāšu tumsā, – atskanēja Roksanas Kosas balsis. – Kāds varētu atnest man sveci.

Pēc šiem vārdiem telpa it kā sastinga, pēdējos aplausus spēji nomainīja klusums un visi atskārta, ka apdzisušas arī sveces. Svinības bija beigušās. Ikviens vīrietis ieslidināja roku kabatā un atrada tur tikai kārtīgi izgludinātu mutautu un pārlocītas banknotes. Miesassargi tikām snauda limuzīnos kā lieli, pārbaroti suņi. Telpu pamazām pildīja balsu murdoņa, kāds skaļi šņukstēja. Un tad kā uz burvja mājienu iedegās gaisma.

Tās bija skaistas viesības, tikai diez vai kāds vēlāk to atcerēsies. Baltie spārģeļi holandiešu mērcē, āte ar kraukšķīgiem saldo sīpolu gredzeniem, miniatūras karbonādes – trīs vai četri kumosi katrā – dzērveņu želejā. Krievu kaviārs un franču šampanietis – trūcīgas valstiņas arvien izvēlas šīs delikateses, lai atstātu iespaidu uz ārzemju biznesa dūžiem. Krievu un franču, franču un krievu – it kā tas būtu vienīgais pārlicinošais labklājības pierādījums. Ikvienu galdiņu greznoja dzeltenas orhidejas, katrs ziedīņš ne lielāks par ikska nāgu. Tās gan bija augušas tepat un nu trīsēja, un šūpojās kā kinētisks mākslas darbs, sakustoties pie katras straujākas izelpas. Pūliņi, kas bija ielikti šajā pasākumā, – katra ziedu zariņa novietojums, galda karšu kaligrāfiskais raksts – gāja zudumā, neizpelnoties pat mirkļa ievēribu. Gleznas bija patapinātas no nacionālā muzeja. Virs kamīna novietotajā gleznā melnacaina madonna, pacēlusī uz pirkstu galiem, rādīja sīku Kristus bērniņu ar savādi viedu pieauguša cilvēka seju. Dārzu viesi varēja redzēt tikai īsu brīdī – ejot no auto līdz parādes durvīm vai pametot nejaušu skatu pa logu, kamēr vēl bija pietiekami gaišs. Dārzs tika

uzposts un papildināts ar jauniem krāšņumiem: paradīzes putniem un tvirtajām kannām, vilnaino sārmeņu stādījumiem un smaragdzaļām pārdēm. Tepat netālu bija džungļi, un pat visrūpīgāk koptā dārza ziedi centās pārmākt vienmuļi gludos zālienus. Kopš agra rīta dārzā rosījās jaunekļi, ar mitru drānu noslaukot putekļus no ādainajām lapām un uzlasot bugenviljas ziedlapas, kas trūdēja zem dzīvžogiem. Pirms trim dienām viņi bija nobalsinājuši augsto mūra sienu, kas apjoza viceprezidenta māju, raugoties, lai zālē nepaliktu neviens balts traips. Viss bija rūpīgi pārdomāts: kristāla sālstrauki, citronu deserts, amerikāņu viskijs. Nekādu deju un ansambļu. Vienīgā mūzika bija paredzēta maltītes nobeigumā – Rokšana Kosa un viņas pavadītājs, gadus trīsdesmit vecs zviedrs vai norvēģis ar gaišiem, smalkiem matiem un slaidiem pirkstiem.

Divas stundas pirms svinību sākuma valsts prezidents Masuda, japāņu emigrantu atvase, atsūtīja ziņu, ka diemžēl nevarēšot ierasties – viņu aizturot svarīgi, no viņa neatkarīgi iemesli.

Par šo prezidenta lēmumu tika daudz spriests pēc tam, kad vakars ieguva tik nelāgu pavērsienu. Vai tā bija vienkārši veiksmē? Dievišķās gribas izpausme? Vai arī viņš tika brīdināts un to var uzskatīt par savērēstību, slepenu plānu? Jāatzīst, ka tā nebija nejaušība. Viesībām vajadzēja sākties pulksten astoņos un turpināties pāri pusnaktij. Prezidenta iecienītā ziepju opera sākās deviņos. Visiem kabineta locekļiem un padomniekiem bija zināms, ka katru darba dienu uz stundu tiek atliktas visas valsts lietas. Parasti tas notika pulksten divos, bet otrdien – deviņos vakarā. Un Hosokavas kunga jubileja iekrita tieši otrdienā. Tur neko nevarēja līdzēt. Nevar taču nolikt viesību sākumu desmitos vai, gluži otrādi, pagūt nosvinēt līdz pusdeviņiem, lai prezidents laikus atgrieztos mājās. Kāds ieminejās, ka seriālu varētu ierakstīt, bet prezidentam riebas ieraksti. Pietika jau ar to, ka ziepju operu nācās ierakstīt viņa ārzemju braucienu laikā. Viņam bija tikai viena strikta prasība – lai noteiktas nedēļas stundas būtu viņa rīcībā. Diskusija par to, kā rīkoties Hosokavas kunga nelaikā iegādājušos svinību sakarā, ilga vairākas dienas. Pēdīgi prezidents padēvās un solījās ierasties.

Tomēr pēdējā brīdī zināma, taču noklusēta iemesla dēļ viņš krasi un negrozāmi mainīja savu lēmumu.

Par prezidenta aizraušanos ar seriāliem zināja tikai viņa tuvākās apriņķas. Kaut kā bija izdevies noslēpt šo vajību no preses un ļaužu uzmanības. Visi šajā valstī aizrāvās ar ziepju operām, tomēr prezidenta atkarība no televīzijas varēja kļūt par tādu sensāciju, ka kabineta locekļi ar prieku apmainītu to pret plāpīgu miļāko. Pat tie valdības locekļi, kuri paši skatījās kādu seriālu, nespēja noraudzīties, kā šī apsēstība paverdzina viņu valsts galvu. Tālab tiem viesību dalībniekiem, kas strādāja kopā ar prezidentu, viņa prombūtne gan sagādāja vilšanos, taču nelikās pārsteidzoša. Visi pārējie vaicāja, vai prezidentu aizturējušas steidzamas darīšanas? Varbūt viņš ir slims?

Un saņēma konfidenciālu atbildi: – Tas saistīts ar Izraēlu.

– Izraēlu? – viņi čukstēja. Neviens nebija domājis, ka prezidentam Masudam varētu būt darīšanas ar Izraēlu.

Tā nu iznāk, ka gandrīz divus simtus svētku viesu varēja iedalīt divās grupās: tie, kuri zināja prezidenta prombūtnes īsto iemeslu, un tie, kuri to nezināja. Tā tas palika, kamēr gan vieni, gan otri aizmirsa par viņu. Hosokavas kungs tik tikko ievēroja šo faktu, viņu nebija svarīgi tikties ar valsts prezidentu. Ko gan nozīmēja tāds prezidents vakarā, kad bija gaidāma tikšanās ar Rokšanu Kosu?

Prezidenta vietā namatēva lomu uzņēmās viceprezidents Rubens Iglešs. Tas likās pats par sevi saprotams – viesības notika viņa mājā. Viņš ik pa brīdim iedomājās par prezidentu, kamēr viesi baudīja kokteiļus un uzkodas, tad sēdās pie galda un pēdīgi ļāvās Rokšanas Kosas samtainā soprāna burvībai. Nebija grūti iztēloties apsēsto kolēģi, jo Iglešs jau simtiem reizi bija redzējis, kā Masuda sēž tumsā uz gultas malas prezidenta pils guļamistabā, uzmetis žaketi uz krēsla paroka un atspiedis elkoņus uz ceļiem. Viņš vēroja seriālu mazā televizorā, kas stāvēja uz tualetes galdiņa, kamēr viņa sieva skatījās to pašu filmu uz liela ekrāna dzīvojamā istabā. Masudas brillēs atspulgojās daiļa, pie krēsla piesieta meitene. Viņa rausīja un grozīja sasietās rokas, līdz pēkšņi atrada vaļīgāku cilpu un atbrīvoja vienu roku. Marija ir brīva! Prezidents Masuda iztaisnojās un klusiņām

sasita plaukstas. Un viņš būtu palaidis garām šo sengaidito mirkli! Meitene ātri pārļaida skatienu pieliekamajam, tad noliecās, lai atsietu raupjo virvi, kas saistīja viņas potītes.

Piepeši Marijas tēls nozuda un Rubens Iglešiass pacēla seju pret gaismu, kas atkal spoži apgaismoja viesistabu. Viņš tikko bija ievērojis, ka vienai galda lampai izdegusi spuldze, kad no visām pusēm telpā iebruka cilvēki. Smagi zābaki un šauteņu laides lauzās iekšā pa logiem, durvīm un ventilācijas lūkām; šķita, ka tie nāk taisni cauri sienām. Telpas malās stāvošie atkāpās uz vidu, atskanēja kliegzieni. Visi saspiedās istabas centrā, tad, palaujoties tikpat spējām impulsam, panikā metās kur kurais. Likās, ka māja saslēgas kā varena viņa sagrābta laiva un tiek apmesta uz sāniem. Galda piederumi uzlidoja gaisā, dakšiņas nošķinda pret nažu asmeņiem, vāzes sašķida pret sienām. Visi skrēja, klupa, krita, bet tas ilga tikai mirkli, kamēr acis aprada ar gaismu un viņi saprata savu pūliņu bezjēdzību.

Uzreiz bija redzams, kas viņus komandē, – trīs vecākie vīrieši, kuri izkiedza pavēles. Kamēr iebrucēji nebija nosaukuši savus vārdus, viesu apziņā viņi figurēja kā cilvēki ar noteiktām ārējām pazīmēm. Bendžamins: ar kvēlojošu sarkanu plankumu. Alfredo – ūsains, kreisajai rokai trūkst divu pirkstu. Hektors – nēsā brilles zeltītā ietvarā, kam trūkst vienas kājiņas. Kopā ar šiem komandieriem bija piecpadsmit kareivji vecumā no četrpadsmit līdz divdesmit gadiem. Viesu skaitam nu bija pievienojušies vēl astoņpadsmit cilvēki. Tobrīd gan neviens nespēja viņus saskaitīt. Viņi nemitīgi kustējās un izkilda pa visu māju. Viņi lodāja pa viesistabu, pēkšņi iznirstot no kāda stūra vai aizkaru spraugas, nāca lejā pa kāpnēm vai nozuda virtuvē, un likās, ka viņu ir divas vai trīs reizes vairāk. Nebija iespējams noteikt, cik viņu ir, jo viņi bija visur un tik līdzīgi cits citam. Tāpat kā nav iespējams saskaitīt bites, kas spīeto virs galvas. Ģērbusies viņi bija tumšās, noplukušās drēbēs, dažiem tās bija zaļganā duņaina diķa krāsā, daži bija džinsos vai melnā apģērbā. Vīrs drēbēm bija dažādu ieroču kārtā: patronu lentes, aizmugures kabatās iebāzti naži, visu veidu šaujamočiem – mazākie glabājās makstīs, kas kūlājās pie gurna, vai bija

bravūrīgi aizbāzti aiz jostas, lielākie tika auklēti rokās kā bērni vai draudīgi vērēti kā steki. Acis viņi slēpa zem armijas cepures naga, bet nevienu neinteresēja viņu acis, tikai šaujamočiem un naži ar haizivs zobiem līdzīgiem robiem. Cilvēks ar trim šaujamočiem neapzināti tika uzskatīts par trim cilvēkiem. Viņiem bija vēl citas kopīgas iezīmes – visi bija kalsni, vai nu nepietiekami baroti vai vienkārši augoši organismi, zem drēbēm jautās plecu un ceļgalu asās formas. Turklāt viņi bija manāmi netīri. Pat pirmajā apjukumā visi ievēroja, ka viņi ir ļoti nosmulējušies, sejas un rokas netīrumu izraibotas, it kā viņi būtu iekļuvuši namā, izrokot tuneli cauri dārzam un izceļot grīdas plātņi.

Iebrukums ilga ne vairāk kā minūti, tomēr likās, ka tas velkas ilgāk par neseno četrus ēdienu maltīti. Ikviens viesis paguva izdomāt kādu stratēģiju, kārtīgi to apsvērt un atmest kā nederīgu. Vīri uzmeklēja savas sievas, kas bija noklīdušas burzmā, tautieši pulcējās vienuviet, uztraukti sarunājoties. Vietējie nāca pie slēdziena, ka viņus sagūstījusi nevis «*La Familia de Martin Suarez*»* (kas tā nosaukta par godu kādam desmit gadu vecam zēnam, kuru valdības kareivji nošāva brīdī, kad viņš izdalīja skrejlapas ar aicinājumu uz kādu politisku mītiņu), bet daudz nopietnāka teroristu grupa «*La Dirección Auténtica*»**, revolucionāri noskaņoti slepkavas, uz kuru sirdsapziņas bija jau vairāk nekā piecus gadus ilgusi plaša mēroga vardarbība. Ikviens, kas kaut ko zināja par šo organizāciju un šo valsti, klusībā nodomāja, ka visi sagūstītie jau ir tikpat kā miruši. Lai gan patiesībā tieši teroristi būs tie, kam šis pārbaudījums izrādīsies liktenīgs. Piepeši vīrietis, kuram trūka divu pirkstu un kurš bija ģērbies saburzītās zaļās biksēs un nepiemērotā žaketē, pasleja gaisā iespaidīgu četrdesmit piektā kalibra automātu un ielaida griestos divas ložu kārtas. Pār viesiem nobira sīku apmetuma gabaliņu šalts, vairākas sievietes iespiedzās, izbijušās no šāvienu trokšņa vai no tā, ka kaut kas negaidīti skāra viņu kailos plecus.

– Uzmanību! – vīrietis uzrunāja viņus spāņu valodā. – Jūs esat saņemti gūstā. No jums tiek prasīta pilnīga paklausība un sadarbība.

* Martina Suaresa ģimene. (Spāņu val.)

** Īstais ceļš. (Spāņu val.)